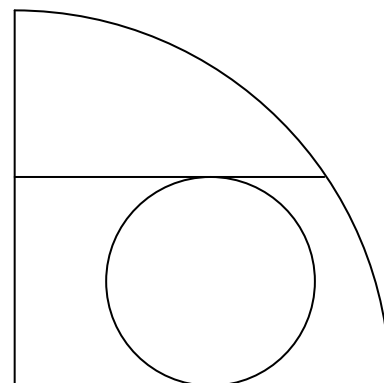

Rikards Ruta – Tema Mognad

I detta nummer ska stormästaren för 2023 koras. Två omgångar ligger i potten.

En kort repetition av toppställningen inför sammanräkningen ger vid handen:

Jan-Olov Persson	100
Ulf Pettersson	93
Mattias Backan	87
Lars Karlander	84

Men först de nya nötterna:

1/ Doktor Dängroth tar fram passare och linjal. Lite på måfå ritar han en cirkel i en kvadrant i en cirkel. Han drar ett streck parallellt med basen på kvadranten. Strecket är 12 cm. Frågan är då vad ytan är i kvadranten om den lilla cirkelns yta räknas bort.

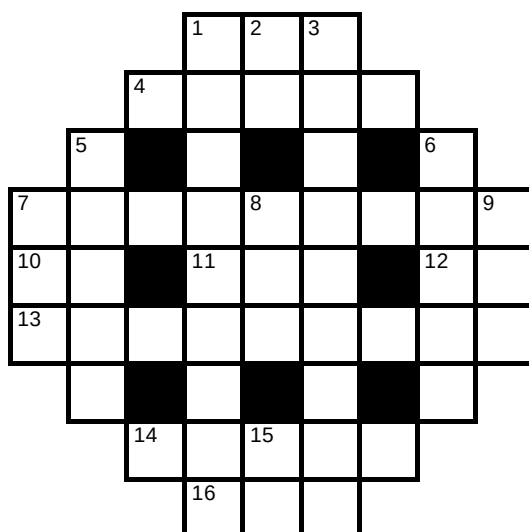
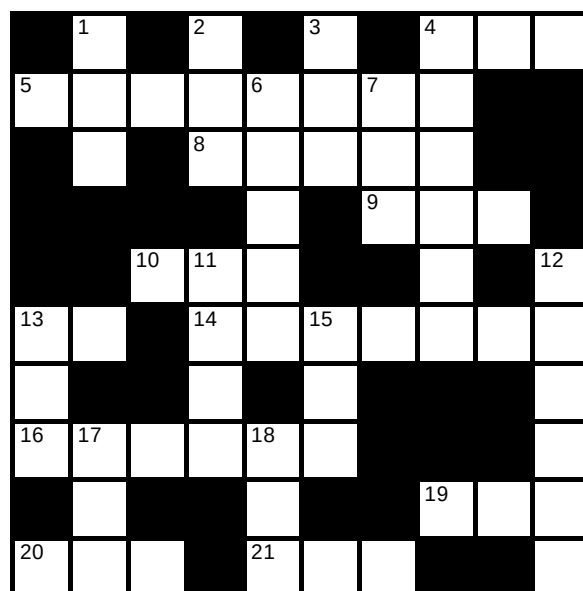
2/ Rutred har som kanske bekant en viss förkärlek för kroppsdelar. Här kommer därför ett korsord med enbart kroppsdelar. Samtliga ord står med fetstil i 14:e upplagan av Svenska Akademiens ordlista.

Vågrätt

- 4 Kroppsdel
- 5 Kroppsdel
- 8 Kroppsdel
- 9 Kroppsdel
- 10 Kroppsdel
- 13 Kroppsdel
- 14 Kroppsdel
- 16 Kroppsdel
- 19 Kroppsdel
- 20 Kroppsdel
- 21 Kroppsdel

Lodrätt

- 1 Kroppsdel
- 2 Kroppsdel
- 3 Kroppsdel
- 4 Kroppsdel
- 6 Kroppsdel
- 7 Kroppsdel
- 11 Kroppsdel
- 12 Kroppsdel
- 13 Kroppsdel
- 15 Kroppsdel
- 17 Kroppsdel
- 18 Kroppsdel

3/ Det ser ut som ett korsord, men nästa uppgift är faktiskt en räkneuppgift. Doktor Dängroth vill träna på huvudräkning. I rutmönstret bredvid skriver han in siffror (0-9). Det blir då sammanlagt 18 tal, som han multiplicerar. Han ser till att alla tal är olika. Frågan är nu vilken som är den största produkten som kan bildas när talen multipliceras. Din uppgift är att hitta de 18 talen.

Det är alltså nio vågräta och nio lodräta tal som ska multipliceras.

4/ Homogenkryss. I en av diagonalerna blir det ett ord som har med temat att göra. I raderna och kolumnerna ska lösenorden till nycklarna nedanför skrivas in. I varje rad/kolumn bildar den sista eller de sista bokstäverna också den första eller de första bokstäverna på nästa ord på samma rad/kolumn. Det är enbart det första ordet i varje rad/kolumn, som du vet exakt var det börjar. Inga svarta rutor förekommer. Samtliga ord står med fetstil i 14:e upplagan av Svenska Akademiens ordlista.

Rader

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12										
13										
14										
15										
16										
17										
18										
19										
20										
21										

- 1** Var också en rätt, har nummer
- 2** Kommer in så småningom, är nåt kärt i dubbel betydelse, även här är nåt dubbelt, här rinner det ut
- 3** Verkar ifrågasättas allt oftare, kan flamman även heta, har inga kanter, vill man inte vara stående
- 4** Kallades mods, kan dras över, man kan undra vad denna har för nån baklänges, överhalning
- 5** Är inte särskilt peppande, gillar jorden
- 6** Tandverb, var nog inte George mer än bokstavligt, sådan går få på i Sverige, kamverb, segt virke
- 7** Onkel, här får man tacka, kax, känt färdmål
- 8** Kämpas med, plats för skott, fanns innan Postnord, kan både in och ut och betyda detsamma
- 9** Såsigt jobb, till ingen nytta
- 10** Kringgås ibland, gick nära, alkaloid
- 11** Kan leda till sittning, om de ska det måste de vara det

Kolumner

- 1** Här kan det handla om en herdestund, av en sådan
- 2** Finns inte enbart i Sverige, blir ibland till en bit, hade Rutred i trappan, inga träd här inte – jag menar det
- 3** En viss Magnus hade detta i sig, man kan undra om Samuel kom på det i då
- 4** Utöva böjelse, kan man på sådan, sätter fart
- 5** Kan man detta bra kan man ses som detsamma med t på slutet, inte enbart för transport av stora saker, mitt i känd förkylningsstad, mindre än en och en halv dm
- 6** Förbudna slag, kan bilda grupp, lever vissa i, här behövs ris
- 7** Blinkar faktiskt inte, listprofil, kommer även du ifrån
- 8** Ska inte fågelvägen, godslag, kan tydligen ge viss färg
- 9** Ibland samma färg på denna, men denna äter nog annat, hade ledande ställning
- 10** Sprita, maktakt, nya verkar det finnas gott om, skär in
- 11** Kan ge plack, låter mycket, produktion av denna är tallrik

5/ Som alltid en rebus till sist. En ledtråd är att det handlar att märka något. Svaret består av ett ord.

IIKIEO

Reglerna för att tävla är enkla: Korrekt och fullständigt svar ger fem poäng. Är det något du tycker är oklart i uppgiften går det bra att mejla Rutred och fråga.

Rutan publiceras på mensa.se. Kolla gärna nätversionen innan du skickar in. Rutan uppdateras med ändringar, om sådana behövs, ända fram till deadline. Om olika svarsdatum står i tidningen och på nätet är det nätet som gäller. En del svarsmejl fastnar på vägen till Rutred. Du får en bekräftelse på att ditt mejl har kommit fram. Får du ingen bekräftelse inom några dagar bör du mejla igen.

Du som skickar in en egen nöt (med angivande av källa) får sju poäng om Rutred väljer att publicera den. Du får dock inga ytterligare poäng för att lösa din egen nöt.

Skicka din lösning senast 11 april till rutred@mensa.se

Svar på nötterna i förrförra numret - Avslut

Innan redovisningen ska Freed Dahlqvist ha en ursäkt och fem poäng för lösningen på snabel-a-problemet, vilken rutred missade.

1/ Doktor Dängroths trolleritrick kunde lösa på lite olika sätt. Det översta suddgummit är lätt att kasta upp och fånga. Om du först höjer glaset och sedan släpper taget med pekfinret kan du sänka glaset och fånga det andra suddgummit.

Jan-Olov P och Lars Karlander skickade film på hur han gjorde och får fem poäng. Freed Dahlqvists och Göran Wicklunds lösning är också godkänd. En del lösningar underkändes eftersom de krävde en viss fingerfärdighet, till exempel att dra det ena suddgummit längs glasets utsida.

2/ Homogenkryssets lösning syn här bredvid.

Fisk med kapris kan nog bli en riktig kapris. Mark var en viktenhet för metall på drygt två hekto. Och apropå stålar, nog har ni väl hört dem säga swish? Man får hoppas att dom är av den rätta ullen. Lergökarna känner väl alla till även om det är en udda art. Arkiv är en tidskrift och det är inte enbart skumpa som vaskas. Skarn kunde förr betyda sköka, men nu står det mest för oönskat material runt malm. Både DNA och RNA är vikta för att få plats i cellerna.

Salsa behöver man både träna och röra om. Rosor växer inte enbart på alptoppen. Toivo gick sorgligt nog bort förra året. Hans beskrivningar av Knapes pikar lever dock kvar i minnet hos många av oss. Rutred ber om ursäkt till de som blev lurade av att h:t var borttaget i Öhman. Rana är en typ av väggbonad. Alla goda ting lär vara tre. Vissa ord kan stavas olika även om SAOL rekommenderar en viss stavning. Sago kan komma både från palmvärg eller potatis. Att ha särk på natten kan kännas skönt så här års. Eller året runt. Taktar gör hästen när den rör sig i oren takt.

Mattias B, Rasmus Gråberg, Lars K, Jan-Olov Persson och Ulf Pettersson klurade ut allt.

Rutred vill påpeka att avslut enligt SAOL betyder affärsöverenskommelse och inte samma sak som slut.

3/ Lösningen på korsordet som ser ut som en hantel hittar du här.

Rutred vill förtydliga att det inte var raggning som avsågs med uppmaningen att tafsa. Att tagla är att binda om tågändor.

Lars K, Jan-Olov P och Ulf P löste hela korsordet.

4/ Ordvrängeri innehöll väldigt många kommuner. Här är svaren:

1. När storhandlaren lämnar över - **Arvika**
2. Ingen granbarkborre här inte - **Askersund** (ask är sund)
3. Futton - **Boden**
4. Bekräftar - **Hjo**
5. Blåser kanske in i huset - **Burlöv**

K	A	P	R	I	S	S	Å	S
A	X	I	A	L	M	A	R	K
S	A	K	N	A	S	U	S	A
U	L	L	A	S	K	N	Ä	T
S	P	O	L	E	R	A	R	T
A	R	K	I	V	A	S	K	A
L	A	T	T	E	K	A	L	K
S	K	A	R	N	A	G	A	T
A	T	L	E	T	T	O	V	A

D	I	S	K	A	L	S	U	B	B	A
I	N	N	A	N		A	R	I	A	N
T	R	I	S	S		T	A	F	S	A
R	I	T	U	A		S	L	A	K	T
E	K	S	E	M		V	I	L	L	E
S	T	I	L	L		I	S	L	A	M
T	A	G	L	A		S	K	A	V	A

6. Varför får inte jag käka grus när? - **Åtvidaberg**
7. Ström - **Eda**
8. Tjusig bro - **Finspång** eller **Gullspång**
9. Vem var kung på medeltiden? Det var - **Haninge** (Han Inge)
10. Vem var kung på medeltiden? Det var - **Vellinge** (väl Inge)
11. Öl (här är svaret inte ale) - **Karlskrona** (Carlskrona pilsner), **Arboga**. Mariestads godkänns inte eftersom kommunen inte har s på slutet.
12. Slås in - **Kil**
13. Berget - **Klippan**

14. Fiskplantera? – **Laxå** (lax-så)
15. Våldigt mycket pus - **Varberg** (pus = var på latin)
16. Ravintradition – **Dals-Ed** (dal-sed)
17. I detta kanske den stora båten fastnade – **Lilla Edet**, även **Sundsvall** godkänns
18. Blir det när solen går upp över ravinkanten - **Ljusdal**
19. Sätt att förflytta sig - **Lomma**
20. Kanske ett navelgöra – **Ludvika** (navelludd)
21. Gör du sämre när du blir äldre - **Höör**
22. Skare - **Flen**
23. Kanske på konferensen ovanför kaffekannan – **Hylte** (hyll-te)
24. Svängen - **Vindeln**
25. Dunge - **Lund**
26. Kan väl Ruffwear Omnijore Dog Joring Harness sägas vara – **Lycksele** (Lyx-sele - denna hundsele är mycket dyr)
27. Flyger kanske på jakt efter en stilig partner i garderoben - **Malmö**
28. Kan du på Yxlan – **Färgelanda**, även **Sjöbo** godkänns
29. Kan läggas på 0 – **Mark** (i roulette)
30. Brukar inte bo i lägenhet – **Mora** (bondmora), **Sjöbo**
31. Här sker mirakel? - **Botkyrka**
32. Kan inte rövslickare – **Motala** (mot-tala)
33. Det är en del av frågan – **Vara** (att vara eller icke vara)
34. Mummel – **Grums**, även **Åmål** godkänns
35. Klippa – **Nacka, Berg**
36. Är inte London bridge längre - **Nybro**
37. Akka – **Berg**, även **Mora** godkänns
38. Var att Franco slutade avrätta – **Olofström** (Olof Palmes dröm)
39. Gör man kanske där – **Borlänge**, även **Ale** godkänns
40. Förälder utan m - **Orsa**
41. Gör flygplanet som väjer uppåt vid ett möte - **Ovanåker**
42. Önskar kanske hemlös att - **Habo**
43. Måste vara ett piggt ställe under vattnet – **Håbo** (hå är pigghaj), även **Växjö** och **Gnosjö** godkänns
44. Gör t till en utslagsplats – **Partille** (ett par till e - tee)
45. Sa kanske den som gjorde Globen klar - **Bollebygd**
46. Säger kanske seglaren som slutat irra runt - **Rättvik**
47. På denna plats prustade en fågel - **Härnösand**
48. Är isig havsvik – **Kalmar** (kall mar)
49. Kan snickare förhoppningsvis - **Sala**
50. Är oftast rödingen - **Sjöbo**
51. Fler än tre - **Skara**
52. När Molly inte är glad – **Surahammar** (Molly Hammar)
53. För nöt - **Säter**
54. Begränsat grym - **Timrå**
55. Säger kanske stockholmaren som sätter sonen i en taxi – **Tjörn** (stockholmska för kör den)
56. Såg man kanske dagen efter festen i Valhall – **Torsby** (Tor spy) Även **Ullånger** godkänns, även om Ullånger bara var en kommun under tre år på 70-talet
57. Stack upp i fallet – **Trollhättan** (namnet kommer från att man trodde att det var troll i fallet och att deras hättor stack upp)
58. Kan Carl Gustaf göra när han ska resa – **Kungsbacka** (kungspacka uttalas lika)
59. Har inte hon som är underbar - **Trosa**
60. Behövs för att fylla vissa lådor – **Leksand** (sandlådor)
61. Gör kanske den som inte ens har råd med turistplats - **Vingåker**
62. Torde Mallis bli på sommaren – **Värmdö** (värmd ö)
63. Kan ost vara - **Ystad**
64. Vinner på Themsens - **Årjäng**
65. Finns nog i Lustiga huset – **Lerum** (le-rum)

Många förslag underkändes. Till exempel och genusformen på svaret inte stämde med frågan. Och Karl IX föddes efter det att medeltiden tagit slut. Och rödingen bor inte oftast i åar utan i sjöar och mindre vattendrag. Rasmus G, Lars K och Ulf P prickade in hela 58 rätt och får var sin femma. Jan-Olov P var bara ett snäpp under och får en fyra. Bengt Johannessson 52 och Håkan Bring 50 får två poäng. Freed D 38 och Mattias B 31 får flitpoäng.

5/ Rebus var riktigt knepig. Svaret skulle vara ett melanom efter exstirpering (ett mellan ÅM, M efter X TIR P(e) ring).

När läkaren har skurit bort ett melanom läggs det i ett plaströr eller burk och skickat till ananalys.

XSTIRPOÅMIM

Jan-Olov P var svindlande nära och får en fyra. Rasmus G klurade också ut en del och får en tvåa.

Svar på nötterna i förra numret – Spel

- 1/** Doktor Dängroths schackbräde skulle fyllas med tal. Här bredvid syns Göran Wicklunds lösning med 15 som minsta skillnaden. Fem poäng går till Göran. Görans lösning innehåller skillnaden 15 på 24 ställen. Det finns dock en lösning med 15 på enbart 23 ställen, se nedan.

48	32	49	33	50	34	51	35
1	16	0	17	2	18	3	19
52	36	53	37	54	38	55	39
5	20	4	21	6	22	7	23
56	40	57	41	58	42	59	43
9	24	8	25	10	26	11	27
60	44	61	45	62	46	63	47
13	28	12	29	14	30	15	31

48	32	49	33	50	34	51	35
16	0	17	1	18	2	19	3
52	36	53	37	54	38	55	39
20	4	21	5	22	6	23	7
56	40	57	41	58	42	59	43
24	8	25	9	26	10	27	11
60	44	61	45	62	46	63	47
28	12	29	13	30	14	31	15

Mattias B, Lars K och Jan-Olov P hade lösningar med 12 i skillnad. Var sin flitpoäng utdelas.

- 2/** Timglaskorsordets lösning finns här bredvid.

En portör är en behållare för växtinsamling som kan komma väl till pass på midsommar. Bratsen kanske däremot samlas runt svampen på Stureplan. Klov är skärbarhetsriktningen hos bergarter. Trop är ett bildligt uttryck.

				R	A	D			
		S	L	Ö	S	E	R	I	
	S	K	O	T	T	P	E	N	G
	H	O		T	A	P	P	E	R
P	I	L	K			T	I	M	T
M	A	T	R	O		G	A	S	T
S	T	R	O	S	S		S	N	Ä
	S	Ö	K	M	A	S	K	I	N
	U	T	N	Ä	M	N	I	N	G
		T	A	L	S	Å	N	G	
				T	A	L			

Rätt lösning kom från Mattias B, Rasmus Gråberg, Lars K, Jan-Olov P och Ulf P.

B	A	C	K	G	A	M	M	O	N
	J	U	L	E	L	J	U	S	
		P	O	R	T	Ö	R		
			V	I	A	L			
				A	R				
				T	T				
			B	R	A	T			
		B	E	I	V	R	A		
		H	E	T	S	L	O	P	P
K	U	N	S	K	A	P	A	R	E

- 3/** Nästa korsord hade inte många svarta rutor, vilket gör det svårare att lösa. Och definitivt svårare att konstruera.

Rad är ett mått på stråldosen du får i dig. Och astat förkortas At. Lodjur heter lynx lynx på latin. I vilken mängd snålvatten rinner till varierar.

Mattias B, Bengt J, Lars K, Jan-Olov P och Ulf P fixade alla bokstäver på plats.

- 4/**
Homogenkrysets lösning syn här.

P	L	A	T	S	A	P	F	I	S	K
O	A	R	T	I	G	U	I	N	E	A
S	T	R	I	N	G	L	A	T	T	S
E	R	E	N	D	E	A	L	A	T	A
R	I	S	T	I	O	L	A	K	E	X
A	N	T	E	E	N	E	P	T	R	O
T	R	A	N	S	I	G	I	V	E	N
R	Ä	K	O	S	T	A	S	I	A	T
I	T	A	L	E	R	N	Å	L	L	A
U	T	R	O	P	A	N	G	L	E	S
M	A	G	G	O	T	O	A	S	K	K

Rutred tycker synd om barn som inte platsar i laget. Likaså de som fått in en guineamask som växer, innanför huden. Rist är inte enbart något som fåren snubblar över utan även den skärande delen på en plog.

Tiol luktar verkligen inte som viol. Svavlet får ta på sig skulden. I alla fall hade nog många det på känn.

Ptro är onekligen likt stopp i sin betydelse. Trans behöver man dock inte tillstånd för att inta. Apropå att inta - räkost eller råkost är frågan. Fast nästan all mat kostar ju skjortan nu för tiden. Även om asiaten gick förr så fanns ju inte covid och ost och kost var

billigare. Då la man också gyllenäpplen i en torklåda i stället för att köpa dem. Och Pang i bygget – vilken underhållning. Pandoras ask var dock ingen höjdare för världshälsan.

Linslössen gillar nog att ta selfies. Två kammare och två förmak ryms i ditt hjärta. I alla fall de allra flesta som inrättat sig i ledet för den normala anatomin. Är det inte märkligt att Ture inte heter Tventon i efternamn? Do-re-mi-fa-so-la-ti-do låter väl bekant. Eller not. Undrar om alla vintillverkare är oeniga. Indiebolag tillhör aldrig de största inte ens om de ger och tar. Och hur man än vrider och vänder på en nitratmolekyl är de perifera syremolekylerna alltid i en triangel och var nog så även i anno dazumal. Hunduppfostran är inte alltid det lättaste, men oftast lättare än med barn. Tack är inte bara det ni tänker på utan även en kåpa med blockskiva på relingen.

Korrekt lösning kom från Mattias B, Rasmus G, Bengt J, Lars K, Jan-Olov P och Ulf P.

5/ Rebusen **AEOLOGICO**

Hade lösningen: A vid EO LOGI se Ring. Det vill säga avideologisering.

Mattias B, Rasmus G, Ingimar Isenfors, Bengt J, Lars K, Jan-Olov P och Ulf P kom fram till rätt svar.

Stormästare för 2023 blev Jan-Olov Persson.

SLUTSTÄLLNINGEN

Jan-Olov Persson	139	Gunnar Heggen	28	Christian Isaksson	6
Ulf Pettersson	123	Henrik Nord	25	Anne Golinski	5
Lars Karlander	120	Göran Wicklund	25	Ingimar Isenfors	5
Mattias Backan	114	Freed Dahlqvist	24	Stefan Lejman	5
Rasmus Gråberg	93	Håkan Bring	12	Lydia Lindeberg-Lindvet	5
Bengt Johannesson	87	David Ström	10	Jan Vångö	5
Mattias Wik	64	Kristina Westerdahl	7		

Till sist ska du få lite hjälp med kroppskorsordet i början.

Vågrätt

- 4 Den egna går alltid långsammare, eller hur?
- 5 Öm kroppsdel
- 8 Invektiv
- 9 Öppning
- 10 Samma som vågrätt 8
- 13 Färg
- 14 Kan vara trång
- 16 Samma som vågrätt 8
- 19 Har koppar ofta
- 20 Organ
- 21 Med detta menar många jag

Lodrätt

- 1 Kista
- 2 Öppning
- 3 Klickas
- 4 Har inte Rutred
- 6 Kan vissa rockidoler
- 7 Kroppsdel
- 11 Kan tydligen böjas
- 12 Skrivs ibland kortare
- 13 Ägs
- 15 Tal
- 17 Ibland på rör
- 18 Används för räkning

